

Lokale Inclusie Agenda 2024-2027

Auteur Sandra Raaijmakers
Datum Maart 2024

Voorwoord

Beste mensen,

Met veel vreugde presenteren wij de lokale inclusie agenda 2024-2027 van onze gemeente. Dit plan is het resultaat van waardevolle gesprekken tijdens meedenkbijeenkomsten met diverse betrokken organisaties en met inwoners van onze gemeente. We hebben samen geluisterd naar wat u belangrijk vindt en wat er beter kan. Dit maakt de agenda niet alleen van ons als gemeente, maar van ons allemaal.

Inclusie is een sleutelwoord in dit plan. We streven ernaar om een gemeente te zijn waarin iedereen, ongeacht achtergrond, leeftijd, capaciteiten of omstandigheden, gelijke kansen heeft om volwaardig deel te nemen aan het gemeenschapsleven. Uw stem en ervaringen zijn de bouwstenen van deze agenda, en we waarderen de betrokkenheid van iedereen die heeft bijgedragen.

Dit document is meer dan alleen een richtlijn; het is een dynamisch kompas dat ons de weg wijst naar een steeds inclusievere gemeente. Het is gebaseerd op de overtuiging dat door samen te werken, we een gemeente kunnen bouwen die niet alleen diversiteit omarmt, maar ook de talenten van al haar inwoners viert en benut.

We dagen u uit om actief deel te nemen aan de uitvoering van deze agenda. Laten we samen bouwen aan een gemeente waarin iedereen zich welkom voelt en waar we elkaars verschillen vieren. Onze dank gaat uit naar alle deelnemers van de meedenkbijeenkomsten. Uw inbreng heeft dit plan verrijkt en maakt het tot een echt gezamenlijk initiatief.

Namens de gemeente Stein bedank ik u voor uw betrokkenheid en kijk ik uit naar een inclusieve toekomst, samen met u allen.

Met vriendelijke groet,

Natascha Wingelaar,
Coördinerend wethouder Inclusie
Gemeente Stein

inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Totstandkoming Lokale Inclusie Agenda	7
Thema 1: Inclusief Onderwijs	10
Wat hebben we al gedaan?	10
Ambities	11
Thema 2: Thuis	12
Wat hebben we al gedaan?	12
Ambities	13
Thema 3: Werk en Inkomen	14
Wat hebben we al gedaan?	14
Ambities	14
Thema 4: Vrije tijd	16
Wat hebben we al gedaan?	16
Ambities	18
Thema 5: Vervoer	19
Wat hebben we al gedaan?	19
Ambities	20
Thema 6: Welzijn, gezondheid & ondersteuning	21
Wat hebben we al gedaan?	21
Ambities	21
Overige thema's / aandachtspunten	23
Financiën.....	25
Tot slot.....	26
Bijlage "Top 3" ideeën per thema uit de meedenkbijeenkomsten Inclusie	27

inleiding

De lokale inclusie agenda van de gemeente Stein is gericht op het bevorderen van gelijke kansen en de participatie van alle inwoners in de samenleving, ongeacht hun achtergrond, beperking of sociaaleconomische status. De gemeente streeft ernaar dat alle mensen kunnen meedoen, erbij horen en zich gewaardeerd voelen.

Stein, de meeste toegankelijke gemeente van Nederland (2021-2024)

In 2016 trad het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking in Nederland in werking, met als doel om de positie van deze mensen in onze samenleving te verbeteren.

Twee jaar later tekende het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Stein de intentieverklaring om van Stein een inclusieve gemeente te maken. En met succes: in 2021 werd de gemeente Stein uitgeroepen tot de meest toegankelijke gemeente van Nederland!

Op 7 oktober 2021 won de gemeente Stein de titel: Meest toegankelijke gemeente van Nederland

We kunnen dus wel stellen dat we de afgelopen periode goed bezig zijn geweest. Er zijn verschillende initiatieven genomen om de toegankelijkheid te verbeteren. Zo zijn er bijvoorbeeld rolstoelhellingen, brede deuren en aangepaste toiletten aanwezig in openbare gebouwen en voorzieningen zoals het gemeentehuis, scholen en sportfaciliteiten.

Er is geïnvesteerd in de toegankelijkheid van de openbare ruimte: er zijn bijvoorbeeld blindengeleidelijnen aangelegd en parkeerplaatsen voor minder valide mensen. Ook zijn toeristische wandelroutes rolstoel-toegankelijk gemaakt.

In Nederland hebben ruim 1,7 miljoen kinderen en volwassenen een matige of ernstige beperking. Dit betekent 1 op de 10 Nederlanders! Daarnaast is een grote groep (ongeveer 3,6 miljoen) in mindere mate beperkt.

Daarnaast is ingezet op bewustwording en acceptatie van mensen met een beperking. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd voor ambtenaren en ervaringsparcoursen voor inwoners om hen bewust te maken van de behoeften en rechten van mensen met een beperking.

Maar we zijn er nog niet. Er zal altijd ruimte zijn voor verbetering.

Een lokale inclusie agenda is een tussenstation van een doorgaand verbeterproces

Inclusie zou zo vanzelfsprekend moeten zijn dat een aparte Inclusie Agenda niet meer nodig zou moeten zijn.

Inclusiebeleid is verbonden met (alle) andere beleidsterreinen. Inclusie zou in het DNA van de organisatie en van de samenleving moeten zitten.

Tot het zover is gaan wij vol goede moed verder met het bouwen aan een inclusieve samenleving, onder andere met deze Lokale Inclusie Agenda. En in nauwe samenwerking met onze Klankbordgroep Inclusie.

Klankbordgroep Inclusie Stein

De klankbordgroep Inclusie bestaat uit individuele burgers, veelal ervaringsdeskundigen, die zich willen inzetten voor een inclusieve samenleving. Met als doel om de participatie en gelijkwaardige behandeling van alle inwoners van Stein te bevorderen, ongeacht hun achtergrond, capaciteiten of beperkingen. De klankbordgroep is als aparte werkgroep onderdeel van de Adviesraad Sociaal Domein. Vanwege het specifieke karakter van de klankbordgroep is deze aangevuld met leden die geen lid zijn van de Adviesraad.

De Klankbordgroep Inclusie komt regelmatig bijeen om samen met medewerkers van de gemeente ideeën uit te wisselen, plannen te maken en activiteiten uit te voeren.

Daarnaast adviseren ze de gemeente, gevraagd en ongevraagd, over het beleid op het gebied van inclusie.

De Klankbordgroep Inclusie in Stein speelt dus een belangrijke rol in het bevorderen van inclusie en zet zich in voor een gemeente waar iedereen kan meedoen en meetelt.

18 september 2018: het college van burgemeester en wethouders ondertekent de intentieverklaring.

Totstandkoming Lokale Inklusie Agenda 2024-2027

Dit is de tweede Lokale Inklusie Agenda van de gemeente Stein. Met de eerste Lokale Inklusie Agenda zijn mooie resultaten behaald. Het is een uitdaging om deze tweede periode, 2024-2027, wederom zo succesvol te laten zijn.

We beginnen niet bij nul. We gaan door met de dingen die we al goed doen. Zo blijven we bij (nieuw) beleid en (bouw) plannen de klankbordgroep betrekken, gebruik maken van hun ervaringsdeskundigheid. We blijven investeren in bewustwording. En we blijven signaleren op knelpunten, gebreken, maar ook op positieve acties en ontwikkelingen.

Meedenkbijeenkomsten

Om de Lokale Inklusie Agenda 2024-2027 op te stellen, is middels zogenaamde meedenkbijeenkomsten, onder begeleiding van bureau Sessiemakers, input opgehaald bij verschillende belanghebbenden, waaronder maatschappelijke organisaties, ambtenaren en ervaringsdeskundigen. Ook alle inwoners waren uitgenodigd om mee te denken.

Het doel van deze Lokale Inklusie Agenda is wederom om ervoor te zorgen dat alle individuen gelijke kansen hebben om deel te nemen aan de samenleving, ongeacht hun achtergrond, beperkingen of sociale omstandigheden. Waar de eerste Agenda toch met name (maar niet uitsluitend) gericht was op participatie van mensen met een (lichamelijke) beperking, wat ook is ingegeven door het VN verdrag, dat immers gaat om mensen met een beperking, willen we met deze tweede Agenda breder gaan. Inklusie gaat wat ons betreft om *alle* mensen. Mensen met een beperking, mensen met een allochtone achtergrond, mensen uit de LHBTIQ+-gemeenschap, vrouwen, ouderen, jongeren enz. Tijdens de meedenkbijeenkomsten werd men dan ook aangemoedigd vooral 'out of the box' te denken. Hierdoor kwamen er verrassende ideeën naar boven. Dit inspireerde ons bij het opstellen van deze lokale inclusie agenda.

Zie de bijlage voor de letterlijke 'top 3' van ideeën uit de meedenkbijeenkomsten, per thema.

De meedenkbijeenkomsten werden georganiseerd rondom de thema's die de VNG heeft opgesteld en die we ook in de vorige inclusie agenda hebben gebruikt:

- Inclusief Onderwijs
- Thuis/Wonen,
- Werk & Inkomen
- Vrije Tijd
- Vervoer
- Welzijn, Gezondheid & Ondersteuning.

In het volgende hoofdstuk benoemen we per thema de ideeën die hierover uit de meedenkbijeenkomsten naar voren kwamen.

Conform de vorige Inclusie Agenda wordt per thema eerst benoemd welke acties al uitgevoerd zijn, gevolgd door de nieuwe ambities/ideeën.

Eén van de 'meedenkgroepen'

De input als inspiratiebron

NB: tijdens de meedenkbijeenkomsten is 'out of the box' een scala aan ideeën ingebracht (zie bijlage). Niet persé geheel realistisch, maar vooral ook ter inspiratie.

Veel van de ideeën liggen binnen de verantwoordelijkheid/mogelijkheid van andere partijen zoals bijvoorbeeld het onderwijs, en/of lijken niet (volledig) realiseerbaar. We hebben daarom een selectie gemaakt van die onderwerpen waarvan wij denken dat we hier in de komende periode wel mee aan de slag kunnen gaan. Waarbij de lijst in de bijlage kan blijven dienen als inspiratiebron.

Veel van de hierna beschreven ideeën zijn dus letterlijke resultaten van de meedenkbijeenkomsten, waarbij nog niet concreet gekeken is naar uitvoerbaarheid, kosten, benodigde samenwerkingspartners enz. De komende periode zal gebruikt worden om deze onderwerpen verder uit te werken. Mogelijk is niet alles realiseerbaar, zijn aanpassingen nodig en/of moet naar alternatieven gezocht worden, maar de gedachte erachter is in ieder geval duidelijk. Inclusie begint bij bewustwording! De voortgang zal worden bijgehouden in voortgangs/uitvoeringsverslagen.

Thema 1: Inclusief Onderwijs

Het is belangrijk om al op de basisschool 'inclusie' te stimuleren. Als kinderen op de basisschool ervaren dat het normaal is dat iedereen, met wat creativiteit, kan meedoen, blijft deze 'les' mogelijk levenslang bij.

Wat hebben we al gedaan?

- Wanneer een school wordt verbouwd of nieuw gebouwd wordt, wordt de Klankbordgroep Inclusie bij het ontwerp betrokken. De klankbordgroep is betrokken geweest bij enkele verbouwingen de afgelopen jaren (Kindcentrum Aelse, Avonturijn, uitbreiding Groenewald) en zal ook in de toekomst betrokken worden. Dit blijft een doorlopend actiepoint.
- Het thema toegankelijkheid is ingebed in ons Integraal Jeugdbeleid. Hierin weten gemeente en onderwijs elkaar al goed te vinden.
- Gestimuleerd wordt dat kinderen zoveel mogelijk gebruik maken van het regulier onderwijs. Dit is ook een doel van de Wet Passend Onderwijs. Wij juichen dit toe en werken daar waar mogelijk aan mee. Laat daarbij kinderen ook zoveel mogelijk naar de school in de eigen buurt gaan.
- Een aantal ideeën dat in de meedenkbijeenkomsten naar voren kwam is al punt van aandacht, zowel bij het onderwijs zelf als bij gemeenten. Denk aan een onderwijsprogramma met muziek, cultuur, fysiek buiten zijn en buitenschoolse activiteiten. En aan (gezonde) voeding op school. Wij zullen dit vanuit o.a. het gezondheids-, kunst&cultuur- en sportbeleid blijven stimuleren waar mogelijk.

Ambities

- Ervaringsdeskundigen/ de klankbordgroep (blijven) betrekken aan de voorkant wanneer een school wordt verbouwd of nieuw gebouwd.
- Vanuit het gezondheidsbeleid, sportbeleid en het kunst&cultuurbeleid aandacht blijven besteden aan de mogelijkheden van muziek/cultuur/bewegingsonderwijs, gezonde voeding op school e.d.
- Voorlichting geven over inclusie, over mensen met een beperking, niet alleen aan de kinderen maar ook aan de ouders, is van belang. Om bewustzijn te vergroten en kennis te verbreden. Wij gaan kijken hoe wij met de klankbordgroep Inclusie hier iets in kunnen betekenen.
- Wat een aantal keer terugkwam in de meedenkbijeenkomsten is het gebruik maken van 'VR-onderwijs'. Zo werd breed gedragen dat het goed zou zijn als ieder kind tenminste één keer naar Auschwitz zou gaan. Om te leren van de geschiedenis. Om het nooit meer te laten gebeuren dat groepen mensen worden buitengesloten. Maar mocht een fysieke reis niet lukken, dan is het gebruik van VR-brillen wellicht een mogelijkheid. Waarbij deze brillen daarnaast ook nog voor andere leer-doeleinden gebruikt kunnen worden. We willen mogelijkheden op dit gebied nader onderzoeken.

Thema 2: Thuis

Wanneer bij de bouw van woningen direct toegankelijk gebouwd wordt zijn speciaal aangepaste woningen en achteraf aanpassen niet meer nodig, wat uiteindelijk goedkoper is.

Wat hebben we al gedaan?

- Er is op Westelijke Mijnstreek niveau een convenant Wonen opgesteld waarbij rekening wordt gehouden met aantal woningen die wandelstok-, rollator- en/of rolstoelbestendig moeten zijn.
- Wanneer woningcorporaties woningen gaan verbouwen, betrekken zij de klankbordgroep Inclusie bij hun verbouwplannen.
- Het boekje 'Wonen doe je zo' is verspreid onder de corporaties. In eenvoudige taal staat uitgelegd wat er allemaal komt kijken als je op jezelf woont. Zie ook: https://vng.nl/files/vng/0-0-bureau-woontalent_stramien-sturen_a5_13def.pdf
- Het huis van de toekomst is een voorbeeldwoning waar informatie verkregen kan worden over duurzaamheid, maar ook over levensloopbestendig wonen. Vanuit duurzaamheid maken coaches ook een scan van de woning op het gebied van levensloopbestendigheid. Daarnaast wordt in het keukentafelgesprek vanuit de Wmo aandacht besteed aan en geïnformeerd naar levensloopbestendig wonen.
- Wanneer mensen een eigen woning willen bouwen, maken we hen bewust dat extra investering in levensloopbestendigheid de moeite waard is voor de toekomst. Zij worden gestimuleerd een 0-tredenwoning te bouwen. Een 0-tredenwoning betekent dat de woning een woonkamer, keuken, minstens 1 badkamer en minstens 1 slaapkamer op de begane grond heeft.
- T.a.v. zorgscheef wonen: Sinds 2023 wordt dit per wijk geïnventariseerd. Er wordt gekeken of de juiste mensen in de juiste woning wonen, maar ook of de juiste voorzieningen bij die (zorg)woningen aanwezig zijn. Corporaties denken ook over de manier van toewijzen van deze woningen.

- In september 2023 is de Woonzorgvisie Stein 2023-2028 vastgesteld. Hierin benoemen wij onze ambities en visie m.b.t. wonen en zorg.

Actiepunten die hieruit volgen zijn o.a. actieplan doorstroming, inzetten op nulredenwoningen bij nieuwbouw, creëren woonzorgzones, etc.

Project Dubbel Duurzaam waar gemeente Stein al bij aangesloten is: goed voor milieu en maakt langer thuis wonen mogelijk.

Ambities

- Wanneer diverse doelgroepen bij elkaar wonen, kan men elkaar helpen/ondersteunen. Een ambitieus idee tijdens de meedenkbijeenkomsten was dan ook een gemengd wooncomplex, met gemeenschappelijke voorzieningen. Een soort van bejaardenhuis maar dan zonder leeftijdsgrenzen. Waar jong en oud, mensen met- en zonder beperking, samen kunnen wonen en elkaar kunnen helpen. Zo is de inzet van professionele hulp/zorg wellicht ook minder nodig.

Mochten we niet in de gelegenheid zijn een dergelijk wooncomplex te gaan bouwen, dan kunnen we deze ideeën wel meenemen -en stimuleren- bij relevante projecten.

- Andere in de meedenkbijeenkomsten genoemde punten, zoals (enkel nog) levensloopbestendig bouwen, financiële stimulans ter bevordering van doorstroom e.d. zijn zaken ter overweging en bespreking met woningcorporaties en projectontwikkelaars. Zo ook energiebesparende maatregelen (zoals dubbel glas) in huurwoningen, mede in het kader van armoedebestrijding.

Thema 3: Werk en Inkomen

Het hebben van werk kan het gevoel van maatschappelijke betekenis sterk vergroten. Zowel voor mensen met - als voor mensen zonder beperking. Bovendien draagt het voor een belangrijk deel bij aan het inkomen, waar de nodige als ook de leuke activiteiten van betaald kunnen worden.

Wat hebben we al gedaan?

- Vidar heeft de afgelopen periode zoveel mogelijk inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleid naar werk of andere vormen van dagbesteding. Vidar heeft zicht op de arbeidsmarkt in de regio en koppelt waar mogelijk werkzoekenden met werkgevers. Dit verloopt via Vidar in de Wijk, door individuele- en groepsdetachering van medewerkers of via werken in de beschutte werkomgeving.
- Vanuit ondernemers was er behoefte om meer in beeld te hebben welke wettelijke mogelijkheden van toepassing zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is door Vidar inzichtelijk gemaakt voor ondernemers. Ook inwoners worden op allerlei manieren geïnformeerd over welke mogelijkheden er zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Ambities

- Voor veel van de ideeën die binnen dit thema naar voren kwamen tijdens de meedenkbijeenkomsten, zijn we afhankelijk van werkgevers. We kunnen wel als werkgever Gemeente Stein hierin het goede voorbeeld geven. Dit doen we overigens op onderdelen nu al. Regulier over het thema in gesprek gaan met de afdeling personeelszaken zou meer goede initiatieven op gang kunnen brengen. Daarnaast is het goed om hierover te communiceren naar ondernemers.
- Voor meer begrip en bewustwording voor mensen/collega's met een (geestelijke) beperking zou het goed zijn om voorlichting over (deze) beperkingen te geven in organisaties.

- 'Welzijnsverlof'. Vooral voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking of aandoening, kan een vaste baan soms te veel belasting geven. Zij kunnen er veel baat bij hebben om af en toe een extra 'rust-dag' te hebben. Om even op adem te komen, om zo de baan wel vol te kunnen houden. Zonder (vaak) ziek te hoeven melden maar ook zonder je reguliere vakantiedagen op te moeten maken.

- Een bekend gegeven is dat sommige mensen minder snel aan een baan komen, of uitgenodigd worden voor een gesprek, op basis van hun naam, afkomst of leeftijd. Gepleit werd voor een zgn. gesloten sollicitatieproces, waarbij de werkgever enkel een CV zonder persoonlijke gegevens te zien krijgt.

Thema 4: Vrije tijd

In hun vrije tijd kunnen inwoners aan allerlei activiteiten deelnemen en locaties bezoeken. Binnen dit thema werd bij de meedenkbijeenkomsten vooral gedacht aan de doelgroep minder draagkrachtigen. Er wordt veel georganiseerd, maar meestal kost dit ook geld. Hoe kunnen mensen met een kleine beurs ook van hun vrije tijd genieten?

Wat hebben we al gedaan?

- Bij Ecsplora is een regioconsulent voor IKS (Iedereen Kan Sporten) werkzaam voor de Westelijke Mijnstreek. Zij is onder andere aanjager om sportverenigingen te motiveren om aangepast sporten aan te bieden of te integreren in het huidige aanbod. Ze geeft informatie over passend beweegaanbod en zorgt voor doorgeleiding van de doelgroep hier naartoe. Ook zorgt ze voor deskundigheidsbevordering van vrijwilligers, professionals en inwoners.
- Kinderen die ouders hebben met een minimuminkomen, kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming wanneer zij bij een (sport)vereniging willen aansluiten, via het Jeugdfonds Sport & Cultuur.
- Het Volwassenenfonds Sport & Cultuur zorgt dat de contributie, lesgeld of bijvoorbeeld instrumenten betaald kunnen worden voor mensen die een minimum inkomen hebben.
- We hebben onderzocht hoe wij sportverenigingen kunnen stimuleren om hun aanbod ook aantrekkelijk te maken voor mensen met een beperking. Iedereen Kan Sporten, Ecsplora en het sportakkoord hebben eraan bijgedragen dat hier stappen in gezet zijn. In het sportakkoord zit ook de ambitie geborgd dat iedereen moet kunnen meedoen.
- Toegankelijkheid is opgenomen in het toerismebeleid. Er zijn toegankelijke wandelroutes ontwikkeld in het Steinerbos voor bijvoorbeeld rolstoel- en scootmobielgebruikers. En er zijn -daar waar mogelijk- knelpunten op andere routes aangepast zodat ook rolstoelgebruikers de paden kunnen betreden.
- Toegankelijkheid/inclusie is expliciet geborgd als één van de belangrijkste thema's in het onlangs vastgestelde beleidsplan 'Buiten in Beweging', dat gaat over sporten, bewegen, spelen en ontmoeten in de openbare ruimte. Hierbij gaat het zowel om bereikbaarheid als bruikbaarheid.

- In het kader van toegankelijkheid hebben we ingezet op:
  - Kennismakingsactiviteiten voor deze doelgroep i.s.m. lokale aanbieders (bijv. sport- & cultuurdagen);
  - Meer en beter toegankelijke speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte (bijv. de SportContainer);
  - Dagactiviteiten voor asielzoekers;
  - Fietslessen en doorverwijzing naar sportaanbod voor Oekraïners.
- Alle gemeentelijke accommodaties zijn gekeurd door bureau ZET in samenwerking met de Klankbordgroep. De klankbordgroep blijft dit ook bijhouden. De verbeterpunten zijn opgenomen in het onderhoudsbeleid van de accommodaties. Hierdoor is het voor de gemeente inzichtelijk geworden welke gemeentefaciliteiten verbeterd moeten worden om toegankelijk te zijn.

Ambities

- We ontwikkelen een sociale kaart met betrekking tot het aanwezige beweegaanbod voor onze inwoners.

-Verbeteren van de toegankelijkheid van openbare speel- en sportvoorzieningen (uitvoering van het beleidsplan Buiten in Beweging).

- Het stimuleren van bewegen bij gezinnen met geldstress (met de aanvoedersgroep armoede & sport). Op korte termijn de randvoorwaarden verbeteren, op langere termijn: gratis sporten voor iedereen/jeugd.

- Het opzetten van een soort 'bibliotheek', voor de uitleen van sportmaterialen, fietsen e.d. (Ook leen-auto's werd genoemd. Met als voorbeeld de elektrische dienstauto's van de gemeente, in de weekenden.)

Hierbij kan ook gedacht worden aan digitale mogelijkheden: een online-platform voor het bij elkaar brengen van vraag en aanbod.

Voor sportmaterialen bestaat zoiets al:

- via Ecsplora: <https://www.ecsplora.nl/sportverenigingen/uitleen-sport-en-spelmateriaal>

- via IKS: <https://iedereenkansporten-zuidlimburg.nl/sporthulpmiddelen-aanvraag/>

We kunnen dit nog beter bekend maken.

- voor festivals en andere activiteiten in de gemeente gratis toegang en evt. consumptiebonnen beschikbaar stellen voor minima.

Bestaande regelingen als het Jeugdfonds en Volwassenenfonds voorzien hier gedeeltelijk al in. Zo zijn de activiteiten van Ecsplora of een abonnement bij Steinerbos via deze regeling te vergoeden. We willen dit aanbod wel laagdrempeliger maken: de vindbaarheid verbeteren en de aanvragen eenvoudiger maken.

- faciliteren van buurtactiviteiten in het kader van 'multi culti', kennis maken met elkaar e.d.

Thema 5: Vervoer

Als gezorgd kan worden voor 'inclusief' regulier vervoer, is speciaal, aangepast vervoer niet meer nodig is. Dat is uiteindelijk goedkoper. Tot het zover is zullen echter maatregelen nodig zijn voor mensen die niet - zelfstandig- van het regulier vervoer gebruik kunnen maken.

Wat hebben we al gedaan?

- We organiseren ervaringsparcoursen (of belevingsdagen) waarbij inwoners, ambtenaren, collegeleden, raadsleden, de kans krijgen om te ervaren hoe het is om met een beperking je weg te vinden. Voor velen blijft dit een 'eyeopener' en men ontdekt bijvoorbeeld hoe een kleine drempel ineens heel groot kan zijn.
- Mensen die minder goed ter been zijn en niet dichtbij openbaar vervoer wonen, kunnen gebruik maken van de wensauto tegen een kleine betaling. Hier is geen Wmo indicatie voor nodig.
- Bij groot onderhoud en nieuwe aanleg worden trottoirs verlaagd en voorzien van geleide tegels.
- Nieuwe bushaltes worden op de juiste hoogte gemaakt zodat iemand die in een rolstoel zit makkelijker de bus in kan komen.
- We hebben K-J Projects naar de gemeente Stein gehaald. Zij geven o.a. cursussen om mensen meer vertrouwd te laten raken met hun rolstoel. Veel mensen die in een rolstoel belanden krijgen geen training voor hoe ze de rolstoel moeten gebruiken. Deze cursus speelt hier op in en leert mensen ook om bijvoorbeeld een stoep op en af te komen als er geen verlagingsaanwezig zijn.
Stichting Wheelchair skills Team heeft vanuit het programma Iedereen Kan Sporten (IKS) al enkele jaren succesvol rolstoellessen verzorgd. Vanuit IKS zal dit jaarlijks voortgezet worden.

Ambities

- Kijk bij het zoeken van vrijwilligers voor het besturen van bijvoorbeeld een wensbus breed: misschien zijn er bijvoorbeeld arbeidsongeschikten die wel een auto/bus kunnen besturen.
- Stimuleer het dat mensen vervoersmiddelen 'delen' (auto, scooter, scootmobiel)

Thema 6: Welzijn, gezondheid & ondersteuning

Ondersteuning op gebied van gezondheid en zorg is een taak die onder andere via de Wmo bij gemeenten belegd is. Welzijn (een gevoel van welbevinden) wordt door meer factoren dan alleen fysieke gezondheid bepaald. Gemeenten hebben een rol in het bevorderen van welzijn van inwoners (met een beperking).

Wat hebben we al gedaan?

- We hebben folders ontwikkeld die ondersteuning kunnen bieden bij onder andere keukentafelgesprekken en een fijn naslagwerk zijn voor de inwoners.
- In enkele dorpen zijn er voorlichtingen geweest door klantmanagers over wat de Wmo inhoudt. Hiervoor is samenwerking gezocht met de diverse buurthuizen en ouderenverenigingen. Dit zal gecontinueerd worden.
- We hebben in de drie grootste kernen inloophomenten gecreëerd waar o.a. Partners in Welzijn, Steunpunt Mantelzorg en Stichting MEE aan deelnemen. Mensen kunnen met allerlei vragen bij hen terecht zonder afspraak.
- Binnen Sociaal Domein is er aandacht voor thema's als 'eenzaamheid', 'positieve gezondheid' en 'informele zorg'.

Ambities

- Een spreekuur rondom de mogelijkheden van vrijwilligerswerk en recreatie voor de vluchtelingen in de noodopvang in Stein, door bijvoorbeeld PIW.
- Een soort repairshop, maar dan voor andere soorten van burenhulp, zoals bijvoorbeeld vervoer, klusjes, hond uitlaten. Een vindplaats voor mensen die iets voor elkaar kunnen en willen betekenen. Dit kan mogelijk digitaal, via een online-platform, om vraag en aanbod bij elkaar te brengen.

- Laat ieder jaar een (ervarings)deskundige op school lesgeven over een actueel (gezondheids)thema.
- Evenals bij het thema Vrije Tijd kwam ook hier het faciliteren van buurt/straatfeesten naar voren, waarbij mensen uit verschillende culturen laagdrempelig kunnen samenkomen.

Overige thema's / aandachtspunten

Naast de ideeën uit de meedenkbijeenkomsten is er nog een aantal onderwerpen waar we aandacht aan willen (blijven) geven en die we hier niet onbenoemd willen laten:

a. Begrijpelijke Taal.

Wat hebben we al gedaan:

Binnen de gemeente Stein hebben we aandacht voor het gebruik van begrijpelijke taal in onze communicatie. Ambtenaren kunnen hiervoor cursussen volgen en er worden regelmatig tips gegeven op het intranet. We hebben een leesgroepje van betrokken mensen die regelmatig teksten van de gemeente onder de loep nemen.

Ambitie:

Dit gaan we nog meer formaliseren/professionaliseren door afspraken te maken met het project Meeleesgroep dat vanuit stichting MEE wordt georganiseerd.

b. Digitale toegankelijkheid.

Wat hebben we al gedaan:

In het kader van Inclusie is goede informatievoorziening, ook digitaal, belangrijk. We streven als gemeente Stein naar het zo goed mogelijk naleven van de webrichtlijnen voor toegankelijkheid die gelden voor websites van gemeenten. Hierin werken we onder andere samen met de klankbordgroep Inclusie.

Ambitie:

Het up-to-date houden van toegankelijkheid is ook hier een continu proces. We zijn daar op meerdere momenten per jaar met betrokkenen over in gesprek.

c. Toegankelijke verkiezingen.

Wat hebben we al gedaan:

Verkiezingen moeten wettelijk aan een aantal criteria voldoen waar het gaat om toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Buiten deze wettelijk criteria nemen we in Stein nog een aantal aanvullende maatregelen:

- De klankbordgroep screent (nieuwe) stembureaus en brengt elke verkiezing een advies uit.
- Voor mensen met een visuele beperking is er een stemmal en stembox (sound/audio). Hier kan ook mee geoefend worden voor de verkiezing.

- Er zijn rolstoeltoegankelijke stemhokjes.
- Voor mensen met bijvoorbeeld een vervoerbepierking is het mogelijk op kosten van de gemeente de Omnibuzz/wensbus te gebruiken
- Naast de gebruikelijke verkiezingskrant bieden we de verkiezingskrant 'Stem jij ook' aan voor mensen met een licht verstandelijke beperking.

d. Collegenota's

Ambitie:

Om bij alle collegenota's die geschreven worden ook even bewust stil te staan bij de vraag of rekening wordt gehouden met alle doelgroepen stellen wij voor om in de formats van de nota's een alinea 'inclusie' op te nemen, zoals dit momenteel al gebruikelijk is voor bijvoorbeeld 'communicatie' en 'medezeggenschap'.

e. Subsidies en vergunningen

Ambitie:

Om bij alle subsidie- en vergunningaanvragen ook bewust stil te staan bij de vraag of rekening wordt gehouden met alle doelgroepen stellen wij voor om in de formats voor de aanvragen eveneens een kopje 'inclusie' op te nemen.

f. Klankbordgroep Inclusie

Ambitie:

Met deze tweede lokale inclusie agenda streven wij naar een verbreding op inhoud (inclusie is meer dan fysieke toegankelijkheid) en op doelgroepen, en daarmee ook een verbreding van de vertegenwoordiging van de doelgroepen in onze klankbordgroep. We gaan daarom actief werven om o.a. ook een vertegenwoordiger in de klankbordgroep te mogen verwelkomen voor de groep mensen met een verstandelijke beperking. Om ook deze doelgroep een structurele plek te geven om met ons mee te denken.

Ook voor andere doelgroepen stellen wij ons natuurlijk open.

Financiën

Een groot deel van de ambities kan worden geborgd in de jaarplannen van elk team. Veel doelen kunnen namelijk worden bereikt door inclusief te werken. Denk hierbij aan nieuwe ruimtelijke projecten. Als aan de voorkant gedacht wordt aan mensen met een beperking, hoeven er achteraf geen aanpassingen meer plaats te vinden. Dit vraagt een andere manier van werken, waar geen meerkosten aan verbonden zijn.

Aan enkele acties zijn wel kosten verbonden. Door veel onbekendheden is het echter moeilijk om deze acties in kosten uit te drukken. Het is dan ook aan de teams zelf om te begroten wat zij verwachten dat zij aan extra kosten zullen maken om bepaalde actiepunten te laten landen in hun team. Algemene kosten, waaronder ook de organisatie van trainingen of het ervaringsparcours, kunnen worden bekostigd uit het budget Sociale Inclusie. Hiervoor is structureel €15.000 per jaar vrijgemaakt.

TOT SLOT

We moeten begrijpen dat inclusie iets is wat altijd in beweging is.

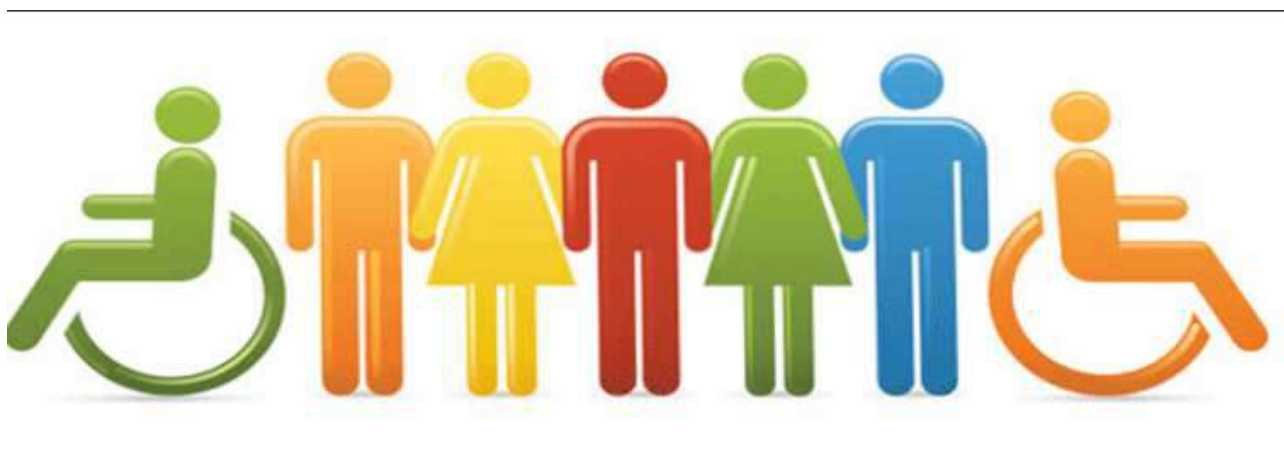
Het is belangrijk om regelmatig te kijken of de dingen die we hebben bedacht ook echt werken, en als dat niet zo is moeten we ze aanpassen.

Daarbij moeten we ervoor zorgen dat we allemaal blijven praten en luisteren. Een inclusieve samenleving begint bij open communicatie en dat we allemaal onze stem kunnen laten horen.

Ook is samenwerking erg belangrijk. Laten we samenwerken met scholen, bedrijven en andere gemeenten. Hoe meer mensen meedoen, hoe beter het zal gaan.

Bedankt aan iedereen die heeft meegewerkt aan dit plan.

Samen op weg naar een inclusieve toekomst.

'top 3' ideeën per thema uit de meedenkbijeenkomsten Inclusie

INCLUSIEF ONDERWIJS

- 1 LESSEN GELUK OP ALLE SCHOLEN
- 2 SUPPORTPLEIN PO +VO voor leerlingen, leerkrachten en ouders. Wisselende professionals nemen plaats
- 3 RIJK PROGRAMMA fysiek buiten zijn, muziek, cultuur + buitenschools
- 4 BUDDYPROJECT REGULIER + SPECIAAL ONDERWIJS bejaardenhuis, bedrijfsleven, zorg
- 5 OUDERS VERPLICHT VOORLICHTING GEVEN EN MEER BETREKKEN BIJ ONDERWIJS

- 1 IEDER KIND 1X NAAR AUSWITSCH (evt. met VR bril)
- 2 SCHOOLONTBIJT + lunch + warm eten. Lokale ondernemer of evt. zelf koken
- 3 GRATIS ONDERWIJS VOOR IEDEREEN
- 4 MEER VR-ONDERWIJS bewustzijn creëren mbt pesten, discriminatie, homofobie, jodenhaat etc. "Kruip in de huid van... " . + bezoek aan interessante plaatsen.
- 5 JONG EN OUD VERBINDEN ouderen (bijv veteranen) vertellen op school

THUIS/WONEN

- 1 WOONCOMPLEX VOOR GEMENGDE DOELGROEP DIE ELKAAR HELPEN/ONDERSTEUNEN EN MET GEMEENSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN. Samen wonen. 'bejaardenhuis zonder leeftijdsgrenzen'. Locatie: centrum Stein.
- 1 LEVENSLOOPBESTENDIGE WONINGEN anders geen vergunning
- 2 GEVARIEERDE DOELGROEPEN: COMMUNE collectief wonen
- 3 COACHING DOOR DESKUNDIGEN
- 4 FINANCIËEL GEMAKKELIJKER DOORSTROOM, huurprijs of hypotheek mee door nemen
- 5 BUURTKLUSSER (M/V)

WERK/INKOMEN

- 1 WELZIJSVERLOF
- 2 GESLOTEN SOLLICITATIEPROCES
- 3 VERPLICHTE STAGEWEEK VO
- 4 EDUCATIE COLLEGA'S (PSYCHISCHE) BEPERKINGEN
- 5 BUDDY BREED op gebied van taal, vaardigheden, interesses, visie, ervaring, dus breder kijken dan je functie. Samen iets voor elkaar betekenen.

- 1 KINDEROPVANG OP MOEDERS SCHOOL
- 2 JAARLIJKSE BUDGETCOACH
- 3 ASIELZOEKERS EERDER/SNELLER WERKEN
- 4 EX GEDETINEERDEN RESTAURANT
- 5 GRATIS SPORTEN

VRIJE TIJD

- 1 'BIBLIOTHEEK' VOOR (SPORT)MATERIALEN, FIETSEN, AUTO
- 2 FESTIVALS IN DE GEMEENTE: VOUCHER VOOR GRATIS TOEGANG EN CONSUMPTIEBONNEN VOOR MINIMA
- 3 SAMENKOM/MULI CULTI DAGEN IN DE BUURT kennismaken met elkaar, elkaars achtergrond/cultuur leren kennen, icm speeddaten met onbekenden.

VERVOER

- 1 ZICHTBAAR MAKEN 'RESTWAARDE' ARBEIDSONGESCHIKTEN: VRIJWILLIGERS
bv wensbus
- 2 MEER TOEGANKELIJKE BUSHALTES/BUSSEN OOK IN KERNEN
- 3 WENSEN VAN INDIVIDUEN HONOREREN (ARBEIDSGERICHT)
- 4 GROENE ZONE TUSSEN FIETSPAD EN WEG
- 5 DELEN VERVOERSMIDDELEN auto, scooter, scootmobiel

WELZIJN/GEZONDHEID/ONDERSTEUNING

1 SPREEKUUR VOOR DE NOODOPVANG VOOR VLUCHTELINGEN RONDOM VRIJWILLIGERSWERK EN RECREATIE (DOOR BIJV. PIW) (ondersteuning bij het zoeken van vrijw.werk of vrije tijdsinvulling)

2 BURENHULP, MENSEN DIE VOOR ELKAAR IETS KUNNEN BETEKENEN, OP EEN VINDBARE PLAATS (SOORT SOCIALE-REPAIRSHOP). Bijv. vervoer, klusjes, hond uitlaten

3 (ALLE) JONGEREN MEE LATEN DENKEN IN SESSIE BEGELEID DOOR JONGERENWERKER/BELEIDSMEDEWERKER over bijv. ontmoetingsplek, welbevinden, vrije tijdsbesteding e.a. Jongeren benaderen via scholen. Ook mee laten bepalen waar en wanneer. Sessie kan evt. ook online middels soort poll.

1 ER IS EEN TOLK BESCHIKBAAR GRATIS VOOR IEDEREEN DIE DIT NODIG HEEFT. Anderstaligen, gehoorbeperkten, dyslexie. Auditief en/of visueel.

2 STANDAARD IN LESPAKKET: ELK JAAR KOMT EEN DESKUNDIGE OP SCHOOL LESGEVEN OVER EEN ACTUEEL (GEZONDHEIDS)THEMA. Leerlingen ervaren hoe het is om ...

3 ROND PERIODE X (BIJV PASEN) WORDEN ANSICHTKAARTEN NAAR ELKAAR IN DE BUURT GESTUURD WAARIN JE AANGEEFT WIE JE BENT EN WAT JE VOOR IEMAND KUN/WILT DOEN.

1 BUURT- STRAATFEEST -(financiele) ondersteuning-, laagdrempelig, waarbij verschillende ethniciteiten kunnen samenkomen

2 GEVEN EN NEMEN WINKEL / RUILWINKEL / RUILKASTJES gem. ondersteuning. Vidar?

3 BOODSCHAPPENBUS gerund door vrijwilligers.

Dat maakt
Stein voor mij
samen thuis